

DECIZIE

mun. Chișinău

23 iunie 2022

Colegiul civil, comercial și
de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău
în componența:

Președintele ședinței, judecător
Judecătorii
Grefier

Ala Malîi
Liuba Pruteanu și Vitalie Cotorobai
Adelina Oaieneagră

examinând, în ședință de judecată publică, apelul declarat de avocatul Bot Alexandru, în numele și interesele lui *****i Alexei, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de ***** (*****i) Tatiana către *****i Alexei, intervenient accesoriu DPDC sect. Rîșcani mun. Chișinău, cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori cu mama și încasarea pensiei de întreținere și la acțiunea reconvențională înaintată de *****i Alexei către ***** (*****i) Tatiana, intervenient accesoriu DPDC sect. Rîșcani mun. Chișinău, cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori cu tata, împotriva hotărârii Judecătoria Chișinău /sediul Centru/ din 28 iulie 2021, prin care acțiunea inițială a fost admisă parțial, iar acțiunea reconvențională a fost respinsă, -

c o n s t a t ă :

La 26 octombrie 2020 reclamanta ***** (*****i) Tatiana s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către *****i Alexei, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Rîșcani mun. Chișinău, solicitând stabilirea domiciliului copiilor minori cu mama, încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoria Chișinău /sediul Centru/ din 27 ianuarie 2021 s-a dispus separarea pretenției de desfacere a căsătoriei încheiată la data de 10.05.2014 între *****i Tatiana și *****i Alexei.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanta a indicat, că în căsătoria încheiată cu pârâtul *****i Alexei la data de 10 mai 2014 s-au născut copiii minori *****i Tamara, a.n. 03.06.2014 și *****i Victor, născut la data de 20.09.2018. Deși din luna iunie 2020 locuiesc separat, pârâtul continuă violența psihologică asupra sa prin intimidare, control asupra vieții, urmărire, filmare ascunsă, amenințări, intrare forțată, fără permisiune în locuința unde domiciliază cu copiii, influențează psihologic copiii, întru determinarea lor de a se îndepărta și a se comporta urât cu ea, li se impune stilul de viață unde rolul mamei este nesemnificativ, iar cerințele și recomandările mamei pot fi ignorate. *****i Alexei nu dorește să contribuie la diminuarea conflictelor și violenței în

familie, nu dorește să întrețină familia pe măsura cheltuielilor existente, în schimb urmărește cu orice scop afectarea reputației ei la serviciu, întru diminuarea surselor de existență. Consideră că comportamentul agresiv al pârâtului are un impact negativ asupra sa și a copiilor, afectați moral și psihologic de situația tensionată din familie. Considerându-se victimă a violenței în familie, s-a adresat Centrului de Drept al Femeilor, fiind încurajată la depunerea prezentei acțiuni și la efectuarea unei evaluări psihologice, efectuată la psihologul Marina Valueva.

A menționat, că pârâtul cunoaște că slăbiciunea sa este siguranța, confortul și sănătatea copiilor și doar prin intermediul lor o poate manipula, controla și amenința, astfel provocându-i stare de neliniște, suferință și frică de luare a copiilor fără știrea și acordul său, fapt ce a generat incompatibilitate a viziunilor contrare asupra modului și principiilor de conviețuire și în contextul atmosferei create, au condus-o la convingerea fermă despre imposibilitatea păstrării în continuare a familiei.

A exprimat convingerea că instanța, în interesul major al copiilor minori care sunt la o vârstă fragedă, va lua în considerare vârsta copiilor atașamentul față de mama, faptul că își depune toată sânguința și puterea fizică și morală pentru a le asigura nivelul de trai corespunzător și potrivit, adecvat pentru sănătatea, educația și dezvoltarea copiilor, dispunând de locuință proprie, asigurând un înalt nivel de dezvoltare intelectuală, copiilor le este asigurată frecventarea mai multor activități: dans, bazin, atelier de creație. Grija, dragostea și afecțiunea sa față de copii urmează să convingă, în opinia sa, instanța să determine domiciliul copiilor împreună cu mama. Având în vedere că pe parcursul conviețuirii pârâtul permanent se opunea cu înverșunare să participe la întreținerea copiilor în cuantumul solicitat, iar actualmente participă doar parțial, consideră necesar și oportun încasarea de la pârât a pensiei lunare pentru întreținerea copiilor în sumă bănească fixă a câte 4000 lei pentru fiecare copil, or, aportul financiar al pârâtului mereu a fost unul de acoperire a strictului necesar, însoțit de reproșuri și ignoranță, toate cheltuielile au fost suportate de ea, pârâtul însă, își ascundea proveniența și mărimea veniturilor, a refuzat de a avea un buget comun, achita parțial doar ce considera de cuviință.

Pe parcursul examinării cauzei în instanța de fond, la 7 mai 2021, avocatul Bot Alexandru în numele și interesele lui *****i Alexei, care acționa în temeiul mandatului avocațional seria MA nr. ***** din 18.11.2020 a depus cerere reconvențională către ***** (*****i) Tatiana, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului Râșcani, mun. Chișinău, prin care a solicitat determinarea domiciliului copiilor minori cu tata.

În motivarea cererii reconvenționale pârâtul *****i Alexei a indicat, că pârâta *****i Tatiana este în permanentă ocupată cu obligațiile de serviciu, educația copiilor este, în fapt, asigurată de terțe persoane - bone, care activează în lipsa unui contract de muncă, precum și în lipsa consimțământului său. Reieșind din faptul că pârâta în permanentă îi limita și chiar interzicea posibilitatea de a avea întrevederi cu proprii copii, a fost nevoit să apeleze la autoritatea tutelară, astfel, în prezent întrevederile cu copiii sunt asigurate de prescripțiile Deciziei nr. 52/1 din 25.10.2020, emisă de Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Râșcani, prin care, însă, nu se soluționează

problema educației de care au nevoie copiii. Or, în zilele în care aceștia sunt încredințați părâtei, supravegherea și educația lor este asigurată de către bone asupra cărora el nu deține nici o informație, nici un control și a căror servicii nici nu le-a contractat, iar orarul său de lucru este unul flexibil, fapt ce îi permite să asigure grija, întreținerea și educația permanentă și continuă a copiilor, motiv pentru care consideră rațional de a determina domiciliul copiilor minori cu el.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 28 iulie 2021, acțiunea inițială a fost admisă parțial, iar acțiunea reconvențională a fost respinsă.

În motivarea soluției date instanța de fond a reținut, că este justificată continuarea modului de trai al copiilor la domiciliul mamei, unde ei se află de la naștere. Totodată, la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori în sumă de 4 000,00 lei lunar pentru fiecare copil, instanța de judecată a ținut cont în deplină măsură de obligația părinților de a-și întreține copiii, cererea reclamantei, evoluția acestor sume pentru ultimii ani, creșterea și necesitatea asigurării unui nivel de trai decent pentru copii.

La 20 august 2021 avocatul Bot Alexandru, în numele și interesele lui *****i Alexei, a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii înaintate de *****i (*****i) Tatiana și admiterii acțiunii reconvenționale înaintate de *****i Alexei.

Prin încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2022, nu s-a dat curs cererii de apel declarate, din motivul necorespunderii acesteia prevederilor art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiind acordat părții apelante termen pentru prezentarea cererii de apel motivate. Concomitent, s-a explicat că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită. În interiorul termenului acordat de instanță, partea apelantă a înlăturat neajunsurile indicare în încheierea instanței de apel prin care nu s-a dat curs cererii de apel declarate, urmare a acestui fapt prin încheierea instanței de apel din 24 martie 2022 apelul declarat de *****i Alexei a fost acceptat pentru examinare și intentată procedura în apel.

În motivarea apelului s-a invocat, că apelantul *****i Alexei a explicat instanței că transferă lunar în favoarea Tatianei *****i pentru întreținerea a doi copii câte 3.000 de lei, așa cum au convenit cu aceasta. Ca dovadă, au fost furnizate copii ale chitanțelor pentru transferul lunar al sumei specificate pe numele *****i Tatiana de către *****i Alexei din momentul în care familia s-a despărțit. Acesta a mai explicat instanței, că caută orice ocazie să plătească 3.000 lei în favoarea Tatianei *****i pentru întreținerea copiilor. El este ajutat și de părinții săi, care își iubesc foarte mult nepoții, de aceea ei îl ajută financiar.

Mai susține partea apelantă, că potrivit informațiilor furnizate de la locul de muncă al lui *****i Alexei la momentul emiterii hotărârii judecătorești privind încasarea pensiei de întreținere (certificat nr. 63 din 02.04.2021 - f.d. 160), acesta lucrează la Agenția pentru Știință și Memorie Militară ca specialist în cercetare științifică și primește un salariu o taxă de 3796 lei.

În acest context menționează, că instanța, ignorant cerințele legislative, face o concluzie arbitrară, neîntemeiată, și indică că informații despre salariul lui *****i Alexei, furnizate ca probă, nu este posibil de a-i determina venitul real, de la care se poate pretinde pensia de întreținere, în plus, pe baza unei presupuneri inacceptabile, instanța indică, că, la hotărârea privind încasarea pensiei de întreținere de la *****i Alexei, urmează a fi aplicat art. 76 Codul familiei.

Consideră partea apelantă, că la emiterea hotărârii judecătorești, instanța nu a ținut cont de faptul că părinții au obligația egală de a-și întreține copiii minori. Stabilirea de către instanța de pensie de întreținere încasată de la unul dintre părinții copiilor, în special de la *****i Alexei, nu poate fi de o dată și jumătate mai mare decât salariul acestuia, dar nu poate să fie mai mică de jumătate din minimul de existență stabilit pentru un copil. *****i Alexei înțelege acest lucru, în legătură cu care plătește 1500 de lei pentru fiecare copil lunar, în mod voluntar. *****i Tatiana, având un salariu mare, determină de sinistătător la ce activități vor participa copiii, fără a discuta cu fostul ei soț despre posibilitatea participării sale la suportarea costurilor.

Mai susține partea apelantă, că instanța a emis o decizie imposibilă de executat de către *****i Alexei, acționând în interesul reclamatei *****i Tatiana. Până în prezent, împiedicându-l permanent pe Alexei *****i să se întâlnească cu copiii, Tatiana *****i a depus titlul de executare pentru încasarea pensiei de întreținere. Executorul judecătoresc a sechestrat cârdul bancar al lui *****i Alexei, pe care îi sunt transferate salariile, lăsându-l de fapt pe apelant fără mijloace de existență. Cu toate acestea, Alexei *****i nu poate plăti 8000 lunar, neavând venituri pentru asta. Datoria este în continuă creștere.

Totodată, înaintând apelul motivat apelantul a concretizat solicitările, cerând apelantul admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii instanței de fond în partea cuantumului pensiei de întreținere încasat și emiterea în această parte a unei noi soluții de încasare de la *****i Alexei în favoarea Tatiane *****i a pensiei de întreținere pentru fiica și a fiului Victor, în corespundere cu dispozițiile art. 75 alin. (1) Codul familiei, în mărime de 1/3 din toate tipurile de venituri, lunar.

La cererea de apel declarată intimată *****i Tatiana a depus referință, prin care și-a exprimat dezacordul cu argumentele invocate în cererea de apel, solicitând respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată, menționând faptul, că instanța de fond corect și legal a constatat faptul, că apelantul intenționat se eschivează de la îndeplinirea corespunzătoare și deplină a atribuțiilor sale părintești, lăsând practic toate cheltuielile pe spatele intimatei, ultimul fiind conștient de faptul, că intimata oricum va suporta toate celelalte cheltuieli și necesități ale minorilor, fapt ce contravine legislației naționale în acest sens, or ambii părinți sunt cu drepturi și obligații egale față de copiii săi. Suplimentar a relatat, că apelantul categoric nu achită nici o activitate suplimentară extrașcolară ce vine să dezvolte copii multilateral, sport, creație și nici nu însoțește copii la aceste activități, dar nici nu propune alternative, timpul pe care copii îl petrec la apelant conform Programului existent în prezent, de fapt este petrecut cu bunica paternă, concubina și verișor, și doar în fața televizorului,

în caz contrar apelantul urmează să demonstreze prin probe concrete, că în prezent participă la întreținerea copiilor.

Apelantul *****i Alexei și reprezentantul său Bot Alexandru în ședința instanței de apel, a susținut apelul depus în sensul declarat, solicitând admiterea acestuia și modificarea hotărârii primei instanțe, în partea ce ține de cuantumul pensiei alimentare și să fie dispus spre încasare într-un cuantum mai mic, luând în considerație și faptul că la momentul examinării cauzei în apel nu mai are venituri stabile, deoarece nu este angajat în câmpul muncii.

Intimata ***** (*****i) Tatiana și reprezentantul acesteia, avocatul Bevziuc Rodica în ședința instanței de apel au solicitat respingerea apelului și menținerea hotărârii instanței de fond, fără modificări.

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar în coroborare cu cadrul legal pertinent aplicabil, Colegiul consideră apelul declarat de reprezentantul apelantului/pârât *****i Alexei, avocatul Bot Alexandru, întemeiat și necesar a fi admis, din următoarele motive.

Termenul de declarare a cererilor de apel.

Potrivit art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile calculat din data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

După cum a fost indicat mai sus, *****i Alexei, reprezentat de avocatul Bot Alexandru, a depus cererea de apel la data de 20 august 2021, contestând hotărârea Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/, dispozitivul căreia a fost adoptat la 28 iulie 2021. Astfel Colegiul constată, cererea de apel a fost declarată în interiorul termenului acordat de Lege.

Cadrul legal pertinent aplicabil speței.

În conformitate cu art. 385 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul și să modifice hotărârea primei instanțe.

Potrivit art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

În conformitate cu prevederile art. 373 Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

De asemenea, în limitele apelului dedus judecării, instanța de apel verifică

circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Concomitent, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părți și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor instanței de apel, ultima are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare (*Hirro Balani vs Spania*, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; *Georgiadis vs Grecia* nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).

Articolul 5 alin. (1) Cod de procedură civilă declară, că orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

Potrivit prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale, dacă legea nu dispune altfel.

Totodată, art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform art. 74 Cod familiei (1) Părinții sânt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material; (2) Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinți sau între părinți și copilul major inapt de muncă; (3) Dacă lipsește un atare contract și părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare teritoriale.

Potrivit art. 75 Cod familiei, pensia pentru întreținerea copilului minor se încasează din salariul și/sau alte venituri ale părinților mărime de 1/4 - pentru un copil, 1/3 - pentru 2 copii și 1/2 pentru 3 și mai mulți copii.

Totodată, conform prevederilor art. 76 Codul familiei (1) În cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu și/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu și/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu și/sau alte venituri, precum și în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească quantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă și sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri conform art. 75 Codul familiei; (2) Quantumul sumei bănești fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială și familială a părților, de alte circumstanțe importante și păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

De asemenea, la stabilirea quantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor, instanțele judecătorești vor ține cont și de dispozițiile art. 58 alin. (1) și art. 74 alin. (1) Codul familiei, care expres prevăd că părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

Aceste dispoziții se conțin și în art. 18 alin. (1) din Legea privind drepturile copilului nr. 338 din 15 decembrie 1994, conform căreia ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale, poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

De asemenea, potrivit art. 18 alin. (1) al Convenției internaționale din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

Situații de acest gen sunt reglementate și prin art. 27 alin. (2) din Convenție, potrivit căruia părinților și oricăror altor persoane, care au în grijă un copil le revine, în primul rând, responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

Astfel reglementările numite arată, că ambii părinți au datoria egală de a participa la întreținerea copilului minor, indiferent, dacă locuiesc împreună sau separat, iar art. 76 alin. (2) Codul familiei obligă părinții, după separare, să asigure copilului un nivel de trai apropiat celui existent până la separare.

La fel Colegiul ține să indice, că la încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor se va lua în considerare, ca circumstanță stabilită, informația prezentată

de Biroul Național de Statistică despre valoarea minimului de existență pentru un copil și nu informația despre salariul mediu lunar al unui lucrător sau informația cu privire la mărimea minimului de existență, deoarece pensia se încasează pentru întreținerea copilului minor.

Totodată, la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor, instanțele judecătorești vor ține cont și de dispozițiile art.58 alin.(1) și art.74 alin.(1) Codul familiei, care expres prevăd că părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

Starea de fapt și circumstanțele pricinii. Aprecierea instanței de apel.

Potrivit materialelor pricinii instanța de apel constată, că părțile litigante *****i Tatiana și *****i Alexei s-au aflat în relații de căsătorie în perioada 10.05.2014-18.05.2021, căsătoria fiind desfăcută prin hotărârea Judecătoriei Chișinău/sediul Centru/ din 18 iunie 2021.

De asemenea Completul a reținut, că potrivit certificatelor de naștere anexate la dosar, copiii minori *****i Tamara, născută la 3 iunie 2014 și *****i Victor, născut la 20 septembrie 2018, îi au ca părinți pe *****i Tatiana și *****i Alexei.

La moment copii minori *****i Tamara, născută la 3 iunie 2014 și *****i Victor, născut la 20 septembrie 2018 locuiesc cu intimata ***** (*****i) Tatiana.

Atât reclamanta *****i Tatiana, precum și pârâtul *****i Alexei au cerut instanței determinarea domiciliului copiilor cu minori cu ei.

Prima instanță, examinând cauza a determinat domiciliul copiilor minori cu mama și a decis încasarea pensiei de întreținere a acestora de la tata în folosul mamei. Totodată, Colegiul accentuează că, potrivit solicitărilor apelantului din cererea de apel motivată și concretizată, hotărârea primei instanțe este atacată doar de *****i Victor și doar în partea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor dispus spre încasare de la el în folosul intimatei ***** (*****i) Tatiana.

Analizând situația de fapt prin prisma prevederilor legale enunțate mai sus, Colegiul nu va supune analizei și verificării și nu va da apreciere concluziei instanței de fond cu privire la admiterea cerinței reclamantei ***** (*****i) Tatiana privind stabilirea a domiciliului copiilor minori, deoarece în această parte hotărârea nefiind contestată de părți, partea pârâtă fiind de acord cu aceste pretenții, apelantul/pârât înaintând obiecții doar în partea încasării pensiei pentru întreținerea copiilor minori.

Urmare a acestui fapt și ghidându-se de principiul disponibilității părților și examinării pricinii în apel în limitele pretențiilor din cererea de apel, situație reglementată potrivit dispozițiilor art. 27 alin. (1) și art. 373 alin. (1) Cod de procedură civilă, Colegiul va supune verificării hotărârea instanței de fond doar în partea atacată, în rest prezumându-se că aceasta este una corectă și legală, fiind acceptată de părțile în litigiu.

La capitolul respectiv Completul remarcă faptul, că reieșind din faptul că părinți ai copiilor minori *****i Tamara, născută la 3 iunie 2014 și *****i Victor, născut la 20 septembrie 2018, sunt atât intimata-reclamanta ***** (*****i) Tatiana, cât și apelantul *****i Alexei, rezultă că în privința ambilor se incubă obligația de întreținere a copilului.

Raportând la caz normele legale aplicabile, potrivit pretențiilor înaintate de părți în acțiunile înaintate, solicitărilor din cererea de apel și din circumstanțele stabilite Completul consideră că instanța de fond greșit a stabilit cuantumul pensiei de întreținere. Or, instanța de fond nu a elucidat durata activității în câmpul muncii a pârâtului, care sunt veniturile stabile și dacă suma atribuită cu titlu de pensie de întreținere în sumă fixă este sau nu echivalentă cu mărimea cuantumului minim de existență pentru copilul de vârstă respectivă.

După cum a fost indicat anterior, potrivit normelor de drept material ce guvernează raportul juridic litigios, ambii părinții sânt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material. În cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu și/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu și/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu și/sau alte venituri, precum și în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă și sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri. Cuanumul sumei bănești fixe încasate se determină de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială și familială a părților, de alte circumstanțe importante și păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Totodată, la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor, instanțele judecătorești urmează să țină cont de aceia, că părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

În acest sens Colegiul relevă, că potrivit cadrului legal aplicabil, la încasarea pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă instanțele judecătorești urmează să țină cont de starea materială și familială a părților și de alte circumstanțe importante, după cum ar fi informația eliberată de Biroul Național de Statistică cu privire la valoarea minimului de existență pentru un copil.

Urmare a acestui fapt și potrivit prevederilor art. 76 alin. (2) Codul familiei, Colegiul consideră necesar a modifica hotărârea primei instanțe, micșorând cuantumul pensiei de întreținere a copiilor minori comun al părților, *****i Tamara, născută la 3 iunie 2014 și *****i Victor, născut la 20 septembrie 2018, de la 4000 lei lunar, pentru fiecare copil, până la 2000 lei lunar pentru fiecare copil. Or, după cum s-a indicat anterior, norma materială la care instanța face referire, cuantumul sumei bănești fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanța judecătorească, ținându-se

cont de starea materială și familială a păților, de alte circumstanțe importante și păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

La acest capitol Colegiul ține să accentueze, că apelantul *****i Alexei a fost angajat la Agenția pentru Știință și Memorie Militară ca specialist în cercetare științifică, având un salariu de 3796 lei, fapt confirmat prin certificatul nr. 63 din 02.04.2021, eliberat de autoritate, dar la momentul examinării cauzei în apel nu mai este angajat în câmpul muncii și nu dispune de un venit stabil.

La acest subiect, Colegiul reține că, potrivit informației Biroului Național de Statistică, pentru anul 2020, valoarea minimului de existență, pentru un copil a constituit 1994,5 lei, iar pentru anul 2021 - suma de 2044,2 lei. Respectiv, Colegiul conchide că stabilirea cuantumului pensiei de 2000 MDL lunar pentru fiecare copil este mult peste $\frac{1}{2}$ din minimul de existență. Însă, consideră că pensia urmează a fi încasată anume în acest cuantum, pentru a asigura copiilor un trai decent și un conform apropiat de cel când copiii locuiau în familia integră.

În acest sens Colegiul face referire la normele de drept național și internațional, care stabilesc că răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine ambilor părinți, care indiferent de situațiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice de interesul superior al copilului, deoarece oricărui copil îi este recunoscut dreptul la un nivel de viață suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală și socială, iar părinților care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

La capitolul respectiv, după cum a fost indicat anterior, la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor instanțele judecătorești vor ține cont de dispozițiile art. 58 alin. (1) și art. 74 alin. (1) Codul familiei, care expres prevăd că părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat cât și de informația prezentată de Biroul Național de Statistică despre valoarea minimului de existență pentru un copil și nu informația despre salariul mediu lunar al unui lucrător sau informația cu privire la mărimea minimului de existență, deoarece pensia se încasează pentru întreținerea copilului minor.

Astfel reglementările numite arată, că ambii părinți au datoria egală de a participa la întreținerea copilului minor, indiferent, dacă locuiesc împreună sau separat, iar art. 76 alin. (2) Codul familiei obligă părinții, după separare, să asigure copilului un nivel de trai apropiat celui existent până la separare.

În acest context, solicitarea intimetei-reclamante ***** (*****i) Tatiana cu privire la încasarea pensiei în mărime de 4000 lei/lunar per copil nu este rațională și nici echitabilă, or sarcina de întreținere a copilului minor le revine ambilor părinți în mod egal.

Colegiul va respinge și argumentarea prezentată de intimată, potrivit căreia sunt necesare cheltuieli suplimentare pentru activitățile și dezvoltarea copiilor, urmare a cărui fapt și s-a cerut încasarea pensiei de întreținere într-un cuantum ce depășește valoarea prezentată de Biroul de statistică. Or, obiectul actualei cauze civile nu a constituit

încasarea cheltuielilor suplimentare pentru întreținerea copiilor, ci a avut ca obiect de dezbatere încasarea pensiei de întreținere. Respectiv, motivul invocat de intimată, privind cheltuielile suplimentare pentru întreținerea copiilor, depășește obiectul acțiunii, urmare a cărui fapt instanța de apel îl va respinge.

În concluzie, reieșind din cele constatate și expuse, Colegiul ajunge la concluzia de a modifica hotărârea primei instanțe în partea încasării pensiei de întreținere a copiilor minori, prin micșorarea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori comuni ai părților, *****i Tamara, născută la 3 iunie 2014 și *****i Victor, născut la 20 septembrie 2018, de la suma de 4000 lei lunar, pentru fiecare copil, până la suma de 2000 lei lunar pentru fiecare copil, în rest, motive de intervenire în soluția primei instanțe nefiind identificate.

Totodată, Colegiul găsește necesar a modifica cuantumul cheltuielilor de judecată, deoarece a concluzionat necesară modificarea cuantumului pensiei de întreținere ce urmează a fi încasat.

Or, în corespundere cu prevederile art. 94 Cod de procedură civilă:

(1) Instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

(2) În cazul mai multor reclamanți sau pârâți, aceștia sânt obligați să compenseze cheltuielile de judecată în mod egal, proporțional sau solidar, în funcție de interesul fiecăruia ori de caracterul litigiului dintre ei. Dacă unul dintre coparticipanți a utilizat mijloace speciale de apărare judiciară, ceilalți nu sânt responsabili de cheltuielile lui.

(3) Prevederile alin. (1) și alin. (2) se aplică și la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în instanță de apel, în instanță de recurs și în cadrul revizuirii.

(4) Dacă, fără a trimite cauza spre rejudecare, modifică hotărârea atacată sau pronunță o nouă hotărâre, instanța ierarhic superioară poate schimba corespunzător repartizarea cheltuielilor de judecată.

Totodată, potrivit dispozițiilor art. 98 Cod de procedură civilă (1) Cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanța judecătorească, precum și taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporțional părții admise din acțiune, dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată; (2) În caz de respingere a acțiunii, cheltuielile de judecare a cauzei suportate de instanță, precum și taxa de stat, se încasează la buget de la reclamant dacă acesta nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată, (3) Dacă acțiunea a fost admisă parțială, iar pârâtul este scutit de plata cheltuielilor de judecată, cheltuielile de judecare a cauzei suportate de instanță se încasează la buget de la reclamant, dacă acesta nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată, proporțional părții respinse din acțiune; (4) Prin hotărâre judecătorească, decizie a instanței de apel sau decizie a instanței de recurs se dispune în mod obligatoriu încasarea cheltuielilor suportate de instanța de judecată de la partea care a pierdut procesul.

De asemenea, în corespundere cu art. 87 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă valoarea acțiunii se determină din suma totală a obligațiilor de plată pe un an – în

acțiunile pentru plata pensiei de întreținere, iar potrivit art. 3 al legii privind taxa de stat, pentru cererile de apel taxa de stat constituie 75% din taxa de stat ce urma a fi achitată la depunerea acțiunii sau pentru pretenția contestată.

Respectiv, Colegiul va încasa cheltuielile de judecată de la pârâtul/apelant la Bugetul de stat, deoarece reclamanta/ intimată a fost scutită, în temeiul Legii, de la plata taxei de stat la înaintarea acțiunii. Astfel, Colegiul consideră necesar de a încasa de la *****i Alexei în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1440 lei, în corespundere cu prevederile Legii cu privire la taxa de stat nr. 1216 din 03.12.1992, în coroborare cu art. 87 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă.

În consecință și având în vedere faptul, că circumstanțele pricinii au fost constatate de către prima instanță, însă acestora li s-a dat o apreciere parțial incorectă, în partea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori, la fel ca și probatoriului administrat în acest sens, nefiind necesară verificarea suplimentară a unor dovezi sau probe, Colegiul ajunge la concluzia de a admite apelul declarat de avocatul Bot Alexandru, în numele și interesele lui *****i Alexei și a modifica hotărârea Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 28 iulie 2021, prin micșorarea sumei adjudecate în calitate de pensie de întreținere și a cheltuielilor de judecată.

Reieșind din cele indicate și în conformitate cu prevederile art. art. 385 lit. b) și 389-390 Cod de procedură civilă Colegiul, -

d e c i d e:

Admite apelul declarat de *****i Alexei.

Modifică hotărârea Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 28 iulie 2021, pronunțată în cauza civilă inițiată la cererea de chemare în judecată depusă de ***** (*****i) Tatiana către *****i Alexei, intervenient accesoriu DPDC sect. Rîșcani mun. Chișinău, cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori cu mama și încasarea pensiei de întreținere și la acțiunea reconvențională înaintată de *****i Alexei către ***** (*****i) Tatiana, intervenient accesoriu DPDC sect. Rîșcani mun. Chișinău, cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori cu tata, în partea cuantumului pensiei de întreținere a copiilor minori și a cheltuielilor de judecată, după cum urmează:

Modifică cuantumul pensiei de întreținere a copiilor minori *****i Tamara, născută la 3 iunie 2014 și *****i Victor, născut la 20 septembrie 2018, încasată de la *****i Alexei în beneficiul reclamantei ***** (*****i) Tatiana, prin micșorarea acesteia de la suma de 4000 (patru mii) lei lunar, pentru fiecare copil, până la suma de 2000 (două mii) lei lunar, pentru fiecare copil.

Modifică cuantumul taxei de stat încasată de la *****i Alexei în beneficiul Statului, de la plata căreia a fost scutită în temeiul Legii reclamanta la depunerea acțiunii în partea pretenției de încasare a pensiei, prin micșorarea acesteia de la suma de 2880 (două mii opt sute optzeci) MDL la suma de 1440 (una mie patru sute patruzeci) MDL.

Decizia este definitivă și executorie din data adoptării, dar cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

**Președintele ședinței
Judecător**

Ala Malîi

Judecătorii

Liuba Pruteanu

Vitalie Cotorobai